

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XX. Vtrum post acceptam gratiam iteratae poenitentiae locum non
superesse autumarit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

Philast.
cap. 28.

Impossibile enim est eos qui semel sunt illuminati, gustaverunt etiam donum caeleste, & participes facti sunt spiritus sancti, gustaverunt nihilominus bonum Dei verbum, virtutesque saeculi venturi, Et prolapsi sunt, rursus renovari ad penitentiam, rursus crucifigentes sibi metipsis Filium Dei, & ostentui habentes: necnon & ista è cap. 10. v. 26, 27. Voluntarie enim peccantibus nobis post acceptam notitiam veritatis, iam non relinquatur pro peccatis hostia; Terribilis autem quadam expectatio iudicii. Inde & Novatus in haeresim inductus est. Quam autem his Pauli locis expositionem adhibuit Philastrius, eandem Origeniano illi possumus adhibere. Sic illa se habet: *Penitentiam eorum non excludit docendo, sed diversum gradum dignitatis ostendit inter hunc qui integram custodivit, & illum qui peccavit. Dignitatis est igitur detrimentum in eo qui peccavit, non damnum salutis. Nam si fortiter qui pugnaverit per martyrium, recipiet pristinam dignitatem; aut si condigne in hoc saeculo vixerit, inpetrat quod desiderat adipisci. Nam in ipsa Epistola rebaptizatores excludit, non baptismum; penitentia abneget. Ceterum consuli velim Sixtum Senensem libr. 6. Biblioth. Annot. 119. & libr. 7. Har. 8. qui hæc, aliaque, cum explicandæ huic Pauli sententiæ, tum adversus adductum Origenis testimonium collegit.*

XXI. Mirum porro sentientem Origenem perfectos homines posse non peccare, dixisse tamen præceptis divinis morem geri non posse. Cui contrarium Pelagius decrevit in suis Sententiis, teste Hieronymo, qui libr. 1. contr. Pelag. hæc scribit: *Centesimus titulus est, posse hominem sine peccato esse, & Dei mandata facile custodire, si velit. Sic autem Origenes libr. 2. in Epist. ad Rom. Nos vero qui hæc omnia spiritualiter intelligenda sentimus, idcirco non auditores, sed factores Legis iustificandos credimus, non Legis secundum literam, qua utique pro sui impossibilitate non potest habere factorem, sed secundum spiritum, per quem solum Lex impleri poterit: & deinde: Licet non crediderint quidam Iudaorum, de infidelitate tamen eorum dicendum est, quod Deus quidem solus sit verax, omnis autem homo sit mendax: qui etiam si quid iustum est, necesse est tamen ut in aliquo à veritate decidat, quam in omnibus servare humane nature pene impossibile est. Graviora sunt etiam & magis exprella quæ extant Tract. 35. in Matth. ubi quaritur utrum posito Christi vaticinio hoc, scandalum in se passuros esse Apostolos omnes, fieri poterit ut scandalum Petrus non pateretur: quod duplici solvit responsione; prima, quoniam necesse erat, ore verissimo predicente, qui omnes vos scandalizabimini, fieri quod prædictum erat ab Iesu: altera, quoniam qui exoratus à Ninivitis, qua prædixerat per Ionam non fecit propter penitentiam Ninivitarum, sic possibile fuit, ut repelleret etiam à Petro scandalum deprecante. Vera est posterior responsio, prior falsa: posito enim Christi vaticinio, certo effectus consecutus est, non necessario. Disputat postea, an postquam prædixit Christus futurum ut ante gallicinium ter à Petro negetur, precibus impetrare poterit Petrus, quominus vaticinium illud impleteretur; respondetque precibus prohiberi potuisse vaticinij huius effectum, si illud Christus juramento non firmasset; sed quia iurejurando firmatum fuerat à Christo, eum dixit: *Amen dico tibi, fieri non potuisse ut non denegaret. Falsum id quoque, nam etiamsi certo negaturus fuerit, potuit tamen non negare. Ibidem Petrum derelictum fuisse sciscit: Et quoniam, inquit, non solum inconsiderate, sed pene etiam impie dixit: Esti omnes scandalizati fuerint in te, ego non scandalizabor, nec cogitans lubricam naturam humanam, magnum protulit verbum: ideo nec ad modicum est derelictus, ut scilicet denegaret, vel semel denegaret, sed abundantius derelinquitur ut ter denegaret. Subiungit postmodum melius sibi consulturum fuisse Petrum, si perspecta natura humane imbecillitate, qua suapte vi & industria Christi nomen profiteri nequaquam potest, eum orasset, ut necessariam ad id gratiam sibi conferret. Optime id quidem, sed vitiosa sunt quæ sequuntur. Nec enim, inquit, poterat fieri ut facta interrogatione potuisset dicere Dominum Iesum in Spiritu sancto, aut confessus fuisset, cum Spiritus sanctus nondum fuisset datus. Atque hæc in eodem repetit inferius, & novum insuper dogma congerit: *Abundantius considerantes Petri negationem, dicimus quoniam nemo potest dicere Dominum Iesum, nisi in Spiritu sancto, sicut Paulus nos docet: & nondum erat tunc in hominibus Spiritus sanctus, quoniam Iesus nondum fuerat honorificatus, sicut dicit Iohannes. Propterea non erat possibile, neque illum talem Petrum tunc Iesum confiteri, nec tamen erat reprehendendus non confitens Iesum. Quoniam ad confitentes dicitur: Non estis vos qui loquimini, sed Spiritus Patris vestri qui loquitur in vobis. Non autem, cum sit potens Spiritus ille Patris nostri loqui in nobis, & cum in nostra sit potestate locum dare in nobis Spiritui sancto, & non Diabolo, si denegaverimus, excusationem ullam habemus. Ac primum, quod ait derelictum fuisse Petrum, non uno modo intelligi potest; nam vel omni gratiæ cuiuslibet auxilio destitutum fuisse vult, cuius gratiæ ope, spreto mortis terrore Christum aperte confiteri potuisset: atque huic sententiæ cum solenni sacre Facultatis Theologica Parisiensis decreto temeritatis, impietatis & hæreseos nota inulta sit, anno MDCLVI. temerarium quoque esset & impium ulla eam cavillatione & argumento tueri: vel ei defuisse censet non vehementem solum illam Dei aspirationem, & divinam Spiritus sancti, qua impulsus in medios sese fluctus præcipitaverat, & satellitum turmam stricte pro Christo certaturus invaserat, sed gratiæ etiam ecclesiasticæ auxilium; atque id recte & Catholice dici potest. Ex eo autem quod nondum datus erat***